

PRIVĀTO INVESTĪCIJU MENEDŽMENTS UN IESPĒJAMĀ ATDEVE SPORTĀ LATVIJĀ

MĀRTIŅŠ LAUVA*,

Ventspils Augstskola,

ULDIS GRĀVĪTIS,

Latvijas Sporta pedagogijas akadēmija,

RIHARDS PĀŽE,

Rīgas Tehniskā universitāte

Kopsavilkums. Latvijā it īpaši grūti saņemt atbalstu individuālo spēju celšanai ir sportistiem, kuri nodarbojas ar komandu sporta veidiem. Sportistiem ir lieli šķēršļi veiksmīgā pārejā no jauniešu uz pieaugušo sportu. Lai novērtētu trūkumus un rastu risinājumu sportistu finansējuma pieejamībai Latvijā individuālo spēju celšanai, tika izmantota aprakstošās statistikas metode, kā arī konten-tanalīze. No savāktajiem datiem radīta jauna metode investīciju menedžmentā sportā Latvijā. Pētījumā pierādīts, ka veiksmīgs privāto investīciju process var nodrošināt gan investīciju pozitīvu atdevi, gan sportistu attīstību.

Atslēgas vārdi: sports Latvijā, privātās investīcijas, sporta finansējums, sporta sistēmas masveidība, investīciju kritēriji, augstas klases sports, sporta attīstība, investīciju efektīvs menedžments.

I. Ievads

Galvenais sporta dzīves organizētājs un uzturētājs Latvijā ir Latvijas valsts institūcijas sporta nozarē, bet tās nespēj pilnīgi veiksmīgi sniegt vienlīdz labu atbalstu visiem sportistiem, kuriem tas ir nepieciešams. Ir

* Korespondējošais autors.

E-pasts: martins.lauva@gmail.com

vērojami robi finansējuma sadalē, kas var ietekmēt augsto sasniegumu sporta kvalitāti valstī.

Latvijā augsto sasniegumu sportu var iedalīt individuālajos un komandu sporta veidos, lai vieglāk parādītu valsts finansējuma trūkumus vienlīdzīgai sportistu attīstībai. Latvijā ir radīta kvalitatīva sistēma individuālo olimpisko sporta veidu atbalstam, izmantojot Latvijas Olimpisko vienību. Latvijas Olimpiskā vienība lieliski nodrošina atbalstu olimpisko sporta veidu individuālajiem sportistiem un sporta veidiem ar mazām komandām – bobslejs, kamaniņu sports, pludmales volejbols un līdžīgi. Valsts institūcijas minētajiem sporta veidu pārstāvjiem nodrošina finansējumu, lai sportists veiksmīgi celtu savu individuālo meistarības līmeni, augstā līmenī saņemtu labākos iespējamus treneru pakalpojumus, ekipējumu, medicīnu un treniņu infrastruktūru visas sezonas garumā. Tajā pašā laikā Latvijā nav finansiāla atbalsta ne valsts, ne pašvaldību līmenī, kas nodrošinātu sistemātisku atbalstu augsto sasniegumu sportā sportistiem komandu sporta veidos savu individuālo spēju celšanai. Var runāt par atsevišķām jauniešu akadēmijām sporta klubu ietvaros, taču jāatzīst, ka tās ir vairāk formālas un šobrīd nevar nosaukt nevienu pasaules līmeņa sportistu, kuru šādas akadēmijas būtu sagatavojušas, kā arī jāmin tas, ka vairums sporta klubu komandu sporta veidos tiek atbalstīti no privātajiem resursiem – sponsorēšanas, ziedojumiem.

Ņemot vērā objektīvo valsts budžeta ierobežojumu, ir neiespējami sagaidīt no valsts finansējumu īpašām jauniešu augstu sasniegumu sporta attīstības programmām, lai sagatavotu pasaules līmeņa profesionāļus pieaugušo sportā. Šis ir galvenais iemesls, kāpēc Latvijas jauniešiem komandu sporta veidos ir izcili panākumi līdz 18–20 gadu vecumam, savukārt pēc tam, nokļūstot vai mēģinot nokļūt pieaugušo sportā, sportisti atpaliek meistarībā no citu sportistu līmeņa, neskatoties uz to, ka 18 gadu vecumā viņi bija pārāki.

Pasaules pieredze rāda, ka šādus valsts finansējuma trūkumus veiksmīgi var aizpildīt privātais finansējums. Visbiežāk tas notiek komandu sporta veidu klubu jauniešu akadēmiju ietvaros, taču tādos sporta veidos kā teniss, golfs, autosports, nereti arī futbols, sportistos iegulda sporta menedžmenta kompānijas, kas, balstoties uz investīciju līguma pamata, pēc tam cer atpelnīt ieguldītos līdzekļus no sportistu profesionālajiem līgumiem. Arī Latvijā šobrīd vienīgais veids, kā nodrošināt sistemātisku augstu sasniegumu sportistu sagatavošanu futbolā, hokejā, basketbolā un tenisā, ir privātās investīcijas. Latvijā tas notiek sociālā atbalsta līmenī. Pasaules pieredze rāda, ka tiešās investīcijas jaunajos sportistos un atbilstošs to menedžments var nodrošināt investoram pozitīvu investīciju atdevi, kā arī vispārēju sportistu meistarības celšanu, kas veicinātu valsts sporta attīstību kopumā.

Rakstā izpētītā problēma ir saistīta ar Latvijas jauniešu sportistu attīstībai nepieciešamā finansējuma un profesionālas karjeras veidošanas atbalsta trūkumu, kā arī ar sporta atbalstītāju vienpusējo atbalstu Latvijā, kas nespēj piesaistīt daudz ieguldīt gribošus investorus. Pētījuma hipotēze ir, investējot privātos finanšu resursus individuālu Latvijas sportistu augstu sasniegumu sporta apstākļu nodrošināšanai noteiktos sporta veidos no 14 gadu vecuma un nodrošinot investīciju atbilstošu menedžmentu, ir iespējama pozitīva investīciju atdeve. Pētījuma mērķis ir parādīt privāto investīciju nozīmi sportā Latvijā, iespējām risināt esošās problēmas jauniešu sporta un visas sporta nozares attīstībā, piesaistot privātos investorus izstrādāt inovatīvu metodiku privāto investīciju menedžmentam sportā, vienlaikus nodrošinot pozitīvu investīciju bilanci investoram un augstus sasniegumus sportā.

Lai sasniegtu mērķi, ir izvirzīti vairāki uzdevumi:

- izpētīt valsts investīcijas sportā;
- noskaidrot valsts finansējuma trūkumus;
- no trūkumiem izrietošas problēmas risinājuma radīšana;
- izstrādāt inovatīvu metodiku efektīvam investīciju menedžmentam sportā Latvijā;
- pārbaudīt izstrādātās metodikas efektivitāti.

Investīciju menedžmenta procesi, kā arī vispārīgie menedžmenta procesi ir plaši aprakstīti literatūrā visā pasaulē. Viens no pirmajiem, kas definēja jēdzienu "investīcijas", bija Džons Meinards Keinss savā darbā "Vispārīgā nodarbinātības, procentu un naudas teorija" (*The General Theory of Employment, Interest, and Money*) [1]. Investīciju menedžments sportā un vispārīgi sporta menedžments kā zinātnisku pētījumu objekts ir salīdzinoši nesens zinātnisko pētījumu objekts. Sporta industrijā, saprotot nozīmi, kāda ir veiksmīgam sporta menedžmentam, arvien biežāk tiek uzsvērta veiksmīgās sporta menedžmenta stratēģijas izveide. Sāk plašāk definēt un noteikt sporta menedžmenta pamatprincipus (*Principles And Practice Of Sport Management*) [2], kā arī par sporta menedžmenta administrēšanas jautājumu risināšanu (*Sports Management and Administration*) [3]. Ir izdoti arī apraksti par finansiālajiem aspektiem sporta industrijā (*Financial Management in the Sport Industry; Sport Funding and Finance*) [4, 5]. Pasaulē ir izkopts plašs pētījumu un aprakstu spektrs par investīciju menedžmentu procesiem sportā, kā arī investīciju menedžmentam sportistu meistarības celšanai. Analizējot pieejamo informāciju lielākajās zinātniskajās datubāzēs – tieši investīciju menedžments sportistos to meistarības attīstīšanai nav ticis iepriekš zinātniski aprakstīts un pētīts.

II. Dati un metodes

A. Analizējamie rādītāji

Darbā tiek analizēti rādītāji, kas ietekmē valsts finanšu sadalījumu sporta nozarē, kā arī investīciju objektu definēšanai nepieciešamie statistiskie rādītāji par jauniešu sporta sistēmas masveidību un sporta infrastruktūras pieejamību.

1. Izglītības un zinātnes ministrijas sporta nozares struktūra.
2. Valsts budžets 2015. gadam.
3. Profesionālo sporta izglītības iestāžu statistika par audzēkņiem.
4. Sporta bāzes.
5. Eksperimentālā uzņēmuma tagadnes vērtība perioda beigās.

B. Datu kopa

Pētījumā tika izmantoti publiski pieejami Centrālā statistikas biroja datubāzes dati [6], Latvijas Olimpiskās vienības sniegtā informācija [7], Latvijas Izglītības un zinātnes ministrijas mājaslapā pieejamā informācija [8], Sporta bāzu reģistru datubāzes, kā arī nepubliskotie Izglītības un zinātnes ministrijas dati par izglītojamo skaitu un likmēm profesionālajās sporta izglītības iestādēs. Dati, kas tika analizēti, ir par 2015. gadu.

C. Metodes

Lai novērtētu trūkumus finanšu sadalē sporta nozarē Latvijā, tika izmantota aprakstošās statistikas metode, kā arī kontentanalīze. Analizējot datus par piešķirto finansējumu sportam Latvijā, it īpaši sportistu individuālās meistarības celšanai, tika izdarīti secinājumi par trūkumiem visu valsts sportistu veiksmīgas darbības veicināšanai un kopējiem trūkumiem augstas klases sportistu attīstībā. Izanalizējot datus par finansējumu, tika izveidota inovatīva metode finansējuma trūkumu novēršanai un izveidots uzņēmums, kas nodarbojas ar privātajām investīciju sportā, lai pierādītu hipotēzi. Izmantojot nākotnes peļņas vērtības aprēķināšanas formulu un investīciju atdeves koeficienta formulu, tika noteikta eksperimentālā uzņēmuma investīciju atdeve [9, 10].

III. Rezultāti

Lai parādītu valsts finansējuma trūkumus sporta nozarē Latvijā, tika izpētīta valsts budžeta piešķirtie līdzekļi sporta nozares struktūrvienībām, kā arī sporta nozares struktūra kopumā. Balstoties uz Izglītības un

zinātnes ministrijas mājaslapā ievietoto informāciju par sporta nozares struktūru un finansējumu, var secināt, ka galvenā institūcija, kas visvairāk ietekmē finansējuma sadali sporta nozarē, ir Nacionālā sporta padome. [11]

Analizējot un izdarot secinājumus par sporta nozares institūcijām, var secināt, ka gandrīz visas sporta organizācijas nodarbojas ar individuālo sporta veidu pārstāvju meistarības celšanu, attīstības veicināšanu un darbības nodrošināšanu. Jāmin fakts, ka valsts finansē sporta federācijas, kas organizē sporta sacensības gan komandu, gan individuālajos sporta veidos, bet federāciju galvenais mērķis ir organizēt vietējo čempionātu norisi, kā arī vairums institūciju ir izveidotas, lai galvenokārt nodrošinātu sportistu dalību starptautiskās sacensībās.

Valstī ir izveidota efektīva jauno sportistu sagatavošanas sistēma, bet trūkst atbalsta tieši individuālajā attīstībā, iespējams, svarīgākajā posmā sportista karjerā – pārejā no jauniešu uz pieaugušo sportu.

No minētajiem trūkumiem sporta nozarē valstī izriet tas, ka nepieciešams piesaistīt privāto investoru resursus jauno sportistu attīstībā, it īpaši komandu sporta veidos.

1. tabulā apkopota informācija par populārākajiem sporta veidiem Latvijā jauniešu vidū [12] un sporta bāžu nodrošinājumu [13] pa sporta veidiem. 1. tabula var kalpot kā pamats veiksmīgai investoru piesaistei dažādos sporta veidos.

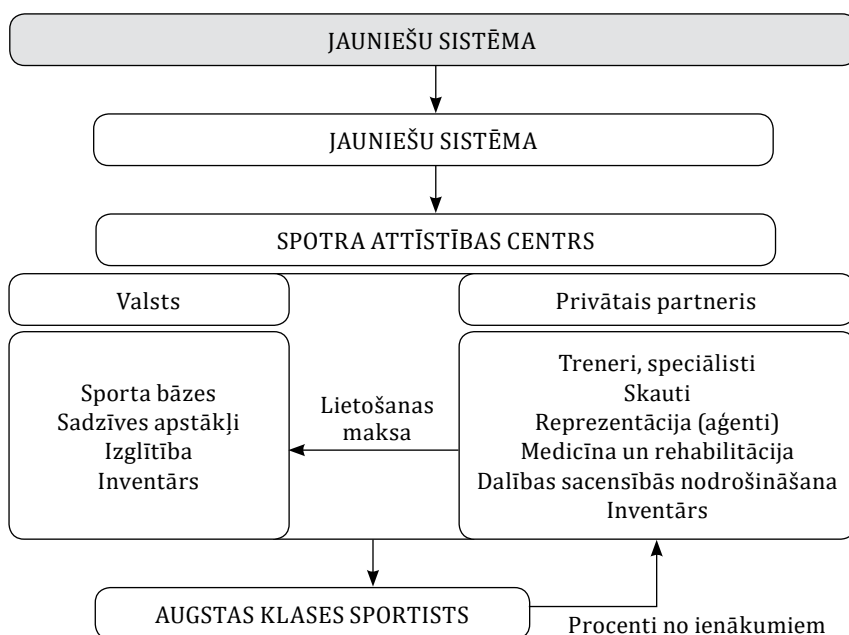
1. tabula

Populārākie sporta veidi latvijā jauniešu vidū un sporta bāžu nodrošinājums tajos

Sporta veids	Audzēkņu skaits	Sporta bāzes
Basketbols	6753	710
Vieglatlētika	5307	658
Futbols	4646	591
Volejbols	2902	425
Peldēšana	2527	288
Hokejs	1572	85
Florbols	995	63
Handbols	916	54
Sporta vingrošana	797	48
Šahs	712	31
Brīvā cīņa	655	27
Mākslas vingrošana	597	23
Smaiļošana un kanoe	494	22
Džudo	433	8

Izanalizējot datus 1. tabulā par populārākajiem sporta veidiem Latvijā jauniešu vidū, var secināt, ka visvieglāk investorus būtu piesaistīt tādiem sporta veidiem kā basketbols, futbols, hokejs, iespējams, ka var apsvērt volejbolu un handbolu. Hokejs, ar ko nodarbojas salīdzinoši mazāk jauniešu, ir iespējams investīciju objekts, jo Latvijā ir spēcīgas hokeja tradīcijas un aptuveni visvairāk profesionālu hokejistu uz jauniešu skaitu, kas nodarbojas ar hokeju, un tas ir, iespējams, svarīgs fakts potenciālajiem investoriem [14, 15].

Privātajam investoram jāspēj sadarboties ar valsti, izveidojot veiksmīgi funkcionējošu modeli, lai sekmētu visu iesaistīto pušu panākumus.



1. attēls. Augstā sasniegumu sporta attīstības centru darbības modelis.

Sadarbības veiksmīgā norisē valsts institūcijām jānodrošina sporta infrastruktūra, savukārt privātais investors nodrošina daudzas ar sportista karjeras attīstību saistītas komponentes un var panākt veiksmīgu komandu sporta veidu attīstību valstī kopumā.

Lai pierādītu inovatīvās metodes sportistu sasniegumu veicināšanā efektivitāti, tika veikts eksperiments, kurā tika nodibināts uzņēmums, kas nodarbojas ar sportistu sagatavošanu lielajam sportam. Par darbības virzienu tika izvēlēts basketbols, jo tas ir vispopulārākākais sporta veids

valstī jauniešu vidū un Latvijas Basketbola līgā ir visvairāk profesionālo sportistu no visām sporta līgām valstī. Uzņēmums darbojās saskaņā ar 2. attēlā attēloto shēmu un sniedza visu shēmā uz privāto partneri attiecināmās saistības, tādējādi maksimizējot sportistu karjeras iespējas un atvieglotot to pāreju no jauniešu sporta uz pieaugušo sportu [16, 17].

2. tabulā attēloti uzņēmuma darbības rādītāji pa gadiem, kā arī tajā parādīta uzņēmuma spēja funkcionēt un darboties pastāvīgi, kā arī investīciju projekta un menedžmenta darbības rādītāji un to attīstība.

2. tabula

SIA "BAA Rīga" peļņa/zaudējumi, pa gadiem eur.

Gads	Peļņa/zaudējumi
2008	(-1 917)
2009	(-5 867)
2010	(-3 024)
2011	16 433
2012	3 939,80
2013	6 958
2014	19 808

Lai novērtētu eksperimenta veiksmīgumu un apstiprinātu hipotēzi, tika veikti aprēķini, nosakot ieguldīto resursu nākotnes vērtību, kā arī investīciju atdeves koeficientu. Investīciju atdeve eksperimentam vērtējama ar koeficientu 2,12, no kā var secināt, ka investīciju projekts strādā un spēj nodrošināt savu turpmāko darbību, kas arī pierāda, ka ir iespējams piesaistīt privātās investīciju sportistu attīstība Latvijā un to attīstības menedžmentā.

IV. Diskusija

Svarīgi ir saprast arī to, ka tieši komandu sporta veidos vairums pieaugušo sportistu nodarbojas ar sportu par noteiktu atlīdzību un spēj paši sevi uzturēt, kā arī nodrošināt savu meistarības celšanu. Valstij ir būtiski atbalstīt tieši daudzos individuālos sporta veidus, kuros sportisti nespēj nodrošināt savu treniņu procesu. Lai gan daudzu komandu sporta veidu pārstāvji spēj paši uzturēt savu attīstību, liels vairums sportistu nesasniedz profesionāla sportista karjeru grūtās pārejas no jauniešu sporta uz pieaugušo sportu dēļ.

Līdzekļi treniņu darba nodrošināšanai ir atvēlēti tikai no Latvijas Olimpiskās vienības piešķirtā finansējuma, un šie līdzekļi tiek piešķirti

atbilstoši izpildītajiem kritērijiem individuālajos sporta veidos. Lai gan Latvijas komandu sporta veidu pārstāvji sasniedz vienlīdz labus rezultātus, saņemt valsts finansējumu treniņu darba nodrošināšanai tiem ir praktiski neiespējami. Pašsaprotami, ka valstij nepietiek resursu visu komandu sporta veidu pārstāvju atbalstīšanai [18].

Valsts finansējuma galvenie trūkumi ir komandas sporta veidu pārstāvju nepietiekamais finansējums to sagatavošanai pieaugušo sportam, un tas var kļūt par šķērslī daudzu sportistu karjerā. Izdarot secinājumus par ārvalstu praksi un citu valstu sportistu attīstību, var veiksmīgi izveidot modeli, kurā privātais investors atbalsta jaunos sportistu. Valstī veiksmīgi funkcionē sportistu atlase finansējuma piešķiršanai individuālo sporta veidu pārstāvjiem. Līdzīgu sistēmu ar stingri noteiktiem atlases kritērijiem var izmantot arī privātais investors savu investīciju projektu efektīvās darbības palielināšanai un investīciju objektu izvērtēšanai.

Svarīgi ir atzīmēt, ka privātais investors un valsts sadala riskus neizdevušās sportista karjeras gadījumā, kas, iespējams, ļauj maksimizēt atdevi, ko sniedz jauniešu sistēma valstī, un celt augsto sasniegumu sporta rezultātus visā valstī kopumā, it īpaši tajos sporta veidos, kuros daudz investīciju nepieciešamas sportistu karjeras sākumā.

Lai veiksmīgi piesaistītu privātos investorus sportistu attīstībā, nepieciešams saprast sporta veidus, kuros ir nepieciešamā jauno sportistu bāze un kas var sniegt investoram pietiekamu investīciju atdevi, lai investīciju menedžmenta projekts būtu pelnošs un spējīgs sevi ilglaicīgi uzturēt. Jāsaprot arī tas, ka privātajam investoram ir praktiski neiespējami izveidot jaunas sporta bāzes sportistu attīstīšanai, kas ir vitāli svarīgas jauno sportistu attīstībā.

Apskatot uzņēmuma darbības rādītājus, var secināt, ka – līdzīgi kā citos investīciju menedžmenta projektos – sākums ir saistīts ar investīciju un investīciju objektu izvēles procesu, bet tālākie soļi saistās ar veiksmīgu produkta virzīšanu un attīstību. Lai investīciju projekts veiksmīgi funkcionētu, tika izveidotas juridiskās attiecības starp investoru un sportistu, lai veiksmīgas investora darbības rezultātā sportists norēķinātos par sniegto atbalstu viņa karjeras attīstībā.

Izstrādājot pētījumu, noskaidrojās, ka privātajam investoram iespējams daudz veiksmīgāk sagatavot sportistus pieaugušo sportam komandu sporta veidos. Viens no galvenajiem faktoriem noteikti ir tas, ka privātais investors ir personīgi ieinteresēts sportista meistarības celšanā. Privātajam investoram daudz veiksmīgāk iespējams piesaistīt arī ārvalstu speciālistus jauno sportistu meistarības celšanā.

Vājākais posms privāto investīcijām sportā ir nepieciešamā sporta infrastruktūra savas darbības nodrošināšanai, kurā nepieciešami miljīgi ieguldījumi, tieši tāpēc valstij un privātajam investoram nepieciešams veidot veiksmīgu sadarbību, no kuras iegūs abas puses.

V. Secinājumi

Pēc pētījuma veikšanas radās vairāki secinājumi un kopsaucēji par visu pētījumu. Galvenie pētījuma secinājumi:

1. valsts piešķir finansējumu sporta dzīves nodrošināšanai valstī; galvenā struktūrvienība valsts sporta dzīves organizēšanā ir Izglītības un zinātnes ministrija; institūcija, kas visvairāk ietekmē sporta finansējuma sadali, ir Nacionālā sporta padome; vairākas valsts institūcijas nodrošina individuālo sportistu attīstību;
2. analizējot valsts piešķirto finansējumu sportam, var secināt, ka par galvenajiem valsts finansējuma trūkumiem var uzskatīt nespēju nodrošināt pietiekamu finansējumu komandas sporta veidu pārstāvjiem savas meistarības celšanai;
3. apskatot esošo situāciju, noskaidrojās, ka problēmu var risināt, piesaistot privātās investoru investīcijas efektīvai sportistu attīstības veicināšanai, par kurām sportisti, kad ir sasnieguši noteiktu meistarības līmeni pieaugušo sportā, norēķinās;
4. pārbaudot izstrādātās metodes efektivitāti (sporta investīciju menedžmenta centru un uzņēmumu izveidošana), izmantojot eksperimenta metodi, kā arī analizējot izveidotā uzņēmuma finanšu rādītājus, var secināt, ka metode sportistu attīstīšanā strādā un tā ir veiksmīga investīciju iespēja.

Pēc pētījuma norises var secināt, ka, lai uzlabotu izstrādātās investīciju menedžmenta metožu efektivitāti, jāizdara pētījumi par tādām tēmām kā kritēriju izstrāde pēc iespējas veiksmīgākai jauno sportistu atlasei, sportistu attīstību veicinošiem faktoriem, valsts institūciju un privāto uzņēmēju sadarbību veicinošiem apstākļiem, ieguldīto līdzekļu maksimālu atdevi sportistos, kā arī saistību starp riska kapitāla investīciju menedžmentu un investīcijām sportistos. Noteikti ir vērts arī turpmāk pievērsties pētniecībai par privāto investīciju menedžmenta nozīmi sportistu attīstībā.

LITERATŪRAS SARAKSTS

1. Keynes, J. M. *The General Theory of Employment, Interest, and Money*. New York: Prometheus Books, 1997.
2. Masteralexx, L., Barr, C. *Principles and Practice of Sport Management*. Burlington, Jones & Bartlett Learning, 2011.
3. Watt, D. C. *Sports Management and Administration*. Great Britain: Psychology Press, 2003.
4. Brown, M. T. *Financial Management in the Sport Industry*. Scottsdale: Holcomb Hathaway. 2010.
5. Stewart, B. *Sport Funding and Finance*. 2nd edition. New York: Routledge, 2014.

6. Centrālais Statistikas Birojs [tiešsaiste]. [skatīts 26.12.2015.]. Pieejams: http://data.csb.gov.lv/pxweb/lv/Sociala/Sociala__ikgad__veselib/VA0221.px/table/tableViewLayout1/?rxid=cdbc978c-22b0-416a-aacc-aa650d3e2ce0
7. Latvijas Olimpiskās vienības finansējums [tiešsaiste]. [skatīts 23.12.2015.]. Pieejams: <http://www.lov.lv>
8. Latvijas Zinātņu ministrija [tiešsaiste]. [skatīts 03.03.2017.]. Pieejams: <http://www.izm.gov.lv/lv/kontakti>
9. Khan, M. Y. *Theory & Problems in Financial Management*. Boston: McGraw Hill Higher Education, 1993.
10. University of Latvia. August 2015. Datu iegūšanas metodes, [tiešsaiste]. [skatīts 15.12.2015.]. Pieejams: http://estudijas.lu.lv/pluginfile.php/91578/mod_resource/content/0/Jaunais_saturs/1/Datu_iegusanas_metodes_Kvalitativie.pdf
11. Latvijas Nacionālās sporta padomes nolikums [tiešsaiste]. [skatīts 04.12.2016.]. Pieejams: <https://likumi.lv/doc.php?id=77830>
12. Latvijas Zinātņu ministrija [tiešsaiste]. [skatīts 03.03.2017.]. Pieejams: <http://www.izm.gov.lv/lv/kontakti>
13. Sporta nozares struktūra [tiešsaiste]. [skatīts 09.03.2017.]. Pieejams: <http://www.izm.gov.lv/lv/sports/sporta-nozares-struktura>
14. Sporta bāzu reģistrs. [tiešsaiste]. [skatīts 09.03.2017.]. Pieejams: <http://sporta-registrs.lv>
15. Centrālais Statistikas Birojs [tiešsaiste]. [skatīts 26.12.2015.]. Pieejams: http://data.csb.gov.lv/pxweb/lv/Sociala/Sociala__ikgad__veselib/VA0221.px/table/tableViewLayout1/?rxid=cdbc978c-22b0-416a-aacc-aa650d3e2ce0
16. Sporta bāzu reģistrs. [tiešsaiste]. [skatīts 09.03.2017.]. Pieejams: <http://sporta-registrs.lv>
17. Centrālais Statistikas Birojs [tiešsaiste]. [skatīts 26.12.2015.]. Pieejams: http://data.csb.gov.lv/pxweb/lv/Sociala/Sociala__ikgad__veselib/VA0221.px/table/tableViewLayout1/?rxid=cdbc978c-22b0-416a-aacc-aa650d3e2ce0
18. Latvijas Basketbola savienība [tiešsaiste]. [skatīts 26.12.2015.]. Pieejams: www.basket.lv
19. Sporta nozares struktūra [tiešsaiste]. [skatīts 09.03.2017.]. Pieejams: <http://www.izm.gov.lv/lv/sports/sporta-nozares-struktura>

MĀRTIŅŠ LAUVA has acquired Master's Degree of Social Science in Economics and currently is a Doctoral student at Ventspils University College. Since 1999, he has worked in several companies linked with oil product trading, dispatch and logistics both as an employee and as an owner. In 2006, he started several sports management projects that over time have become his most significant academic research direction.

Address: 32 Meža prospekts, LV-1011, Latvia

Phone: +371 29442562

E-mail: martins.lauva@gmail.com

RIHARDS PĀŽE has acquired Bachelor's Degree of Social Science in Economics and is a student of Riga Technical University Master's program Customs and Tax Administration. Currently he works at PricewaterhouseCoopers as a tax consultant in tax structuring and accounting. Previously, he worked as a logistics terminal manager. In relation with his current research on developing the financing model

of the Latvian Healthcare System has a publication in International Scientific Conference of Economics and Management 2017.

Address: 21-21 Kr. Valdemara Street, LV-1010, Latvia

Phone: +371 28790790

E-mail: rihards.paze@gmail.com

ULDIS GRĀVĪTIS has acquired Doctor's Degree of Sport Science from Moscow Research Physical Culture Institute. Since 1968, he has worked at the Latvian Academy of Sport Education as a lecturer, Vice-Rector, Rector and professor. Sports has always been his most significant academic research direction.

Address: 1 Abolu Street 1 LV-5052, Ikskile, Ikskiles Parish, Latvia

Phone: +371 29282890

E-mail: uldis.gravitis@lspa.lv

Mārtiņš Lauva, Uldis Grāvītis, Rihards Pāže

PRIVATE INVESTMENT MANAGEMENT AND POSSIBLE RETURN FROM INVESTMENTS IN SPORTS IN LATVIA

State institutions are the main organisers and maintainers of sports life in Latvia; however, they are unable to successfully provide equally good support to all athletes who are in need of it. It is particularly difficult to receive support for improvement of individual abilities for athletes engaged in team sports. Often enough, exactly the individual skill is the impediment for the majority of athletes that prevents them from moving from junior sport to seniors, even if they used to be highly talented and among the most skilled athletes in the country back in their youth. To assess shortcomings in the distribution of funds in the field of sports in Latvia, the descriptive statistics method as well as content analysis was used. Conclusions were made on the collected data, according to which a new method for sports management was developed and its efficiency was tested by means of an experiment. By analysing the most popular types of sports among youngsters in the country, as well as infrastructure therein, a conclusion can be made on the kinds of sports, wherein investments can be attracted most successfully. It can be concluded that the state can successfully resolve this problem by attracting private investors who would be personally interested in development of athletes and who would also carry out successful process of investment management. The study proves that the successful private investment process can ensure both positive return on investments and development of athletes. One way of establishing successful cooperation is to create high-class sports development centres or sports investment management companies, which would effectively promote the transition of athletes from junior sport to professional sport. By creating a company, as an example for the attraction of private investment in development of athletes, it is possible to prove the effectiveness of the created methodology. Development of athletes would become more effective and purposeful. It is necessary to shape sports as a possible object for investments with return satisfactory for investors, thus establishing tripartite cooperation between the state, athletes and private investors, benefiting each of them. Additional financing for development of athletes in Latvia would have a positive impact on the field of sports in general.

Мартыньш Лаува, Улдис Гравитис, Рихардс Паже

УПРАВЛЕНИЕ ЧАСТНЫМИ ИНВЕСТИЦИЯМИ И ПОТЕНЦИАЛЬНАЯ ОТДАЧА В СПОРТЕ В ЛАТВИИ

Privāto investīciju
menedžments un
iespējamā atdeve
sportā Latvijā

Главным организатором и поддержкой спортивной жизни Латвии являются госучреждения, однако они не способны в полной мере оказывать одинаково качественную поддержку всем спортсменам, которым это необходимо. Особенно тяжело получить поддержку на расширение индивидуальных возможностей спортсменам, которые занимаются командными видами спорта. Нередко именно индивидуальное мастерство для многих спортсменов является барьером, который препятствует переходу из детско-юношеского спорта во взрослый для достижения поистине высоких результатов, даже если в юности за спортсменом закрепилась слава подающего большие надежды таланта и входящего в число лучших в стране. Чтобы оценить недостатки в распределении финансирования в сфере спорта в Латвии, был использован метод описательной статистики, а также контент-анализ. На основе собранных данных были сделаны выводы, согласно которым был создан новый метод управления спортом, и эффективность его была проверена посредством эксперимента. После анализа наиболее популярных видов спорта среди молодёжи страны и степени обеспечения соответствующей инфраструктуры можно сделать выводы относительно тех видов спорта, привлечение инвестиций в которые будет наиболее успешным. Можно прийти к заключению, что страна способна благополучно решить проблему через привлечение частных инвесторов, которые лично были бы заинтересованы в развитии спортсменов и осуществляли бы также успешный инвестиционный менеджмент. В ходе исследования доказано, что успешный процесс частных инвестиций может обеспечить как положительную отдачу инвестиций, так и развитие спортсменов. Один из способов построить успешное сотрудничество заключается в создании высококлассных центров развития спорта или предприятий менеджмента инвестиций в спорт, которые будут эффективно способствовать переходу спортсменов из детско-юношеского в профессиональный спорт. Создавая предприятие как пример для привлечения частных инвестиций в развитие спортсменов, можно доказать эффективность созданной методики. Развитие спортсменов могло бы стать более эффективным и целенаправленным. Спорт необходимо формировать как объект инвестиций с привлекательным для инвесторов доходом, таким образом формируя трёхстороннее сотрудничество между страной, спортсменами и частными инвесторами, где выгоду может получить каждая из сторон. Дополнительное сотрудничество на развитие спортсменов в Латвии оказывает положительное влияние на сферу спорта в целом.